

A zsidóság modernizációja Magyarországon a 19. században

Speciálkollégium

BTTR2253BA, Időpont: szerda 12–14, Hely: 407/E

Oktató: Dr. Prepuk Anikó, habil. egyetemi docens

A speciálkollégium a magyar zsidóság 19. századi történetével foglalkozik. Áttekinti a zsidóság betelepülésének folyamatát, a jogi és társadalmi befogadás lépéseit, elemzi a zsidóság társadalmi modernizációját, demográfiai és foglalkozási szerkezetét. Érinti a politikai antiszemitizmus jelenségét és a rá adott válaszokat, a cionizmus formálódását.

1. A zsidóság bevándorlása Magyarországra a 18. századtól
2. II. József türelmi politikája
3. Viták az emancipációról a reformkorban
4. A felekezeti intézmények kiépülése, a haladó és a konzervatív irányzat formálódása
5. A zsidóság részvétele az 1848/49-es forradalomban és szabadságharcban
6. Az 1868–69. évi egyetemes gyűlés és az ortodox-neológ „szakadás”
7. Az 1867. évi emancipációtól az 1895. évi recepcióig
8. A zsidóság társadalmi integrációjának sajátosságai a 19. század második felében
9. A zsidóság részvétele Budapest modernizációjában
10. A tiszaezlári vérvád és a politikai antiszemitizmus kibontakozása
11. Felekezeti élet a századfordulón, az asszimiláció kudarcai
12. A politikai cionizmus születése

Irodalom

- Don, Jehuda: *A magyarországi zsidóság társadalom- és gazdaságtörténete a 19–20. században. Tanulmányok.* Bp., 2006.
- Gyáni Gábor: Az asszimiláció fogalma a magyar társadalomtörténetben. *Valóság*, XXXVI (1993) 4. 18–27.
- Katz, Jacob: *Kifelé a gettóból. A zsidó emancipáció évszázada 1770–1870.* Bp., 1995.
- Bácskai Vera: *A vállalkozók előfutárai. Nagykereskedők a reformkori Pesten.* Bp., 1989.
- Frojimovics Kinga–Komoróczy Géza–Pusztai Viktória–Strbík Andrea: *A zsidó Budapest. Emlékek, szertartások, történelem.* 1–2. kötet. Bp., 1995.
- Gonda László: *A zsidóság Magyarországon 1526–1945.* Bp., 1992.
- Gyurgyák János: *A zsidókérdés Magyarországon. Politikai eszmetörténet.* Bp., 2001.
- Hanák Péter (szerk.): *Zsidókérdés – Asszimiláció – Antiszemitizmus. Tanulmányok a zsidókérdésről a huszadik századi Magyarországon.* Bp., 1984.
- Katz, Jakov: *Végzetes szakadás. Az ortodoxia kiválása a zsidó hitközségekből Magyarországon és*

Németországban. Bp., 1999.

Katzburg, Nathaniel: *Fejezetek az újkori zsidó történelemből Magyarországon.* Bp., 1999.

Kövér György: *A tisztaeszlári dráma. Társadalomtörténeti látószögek.* Bp., 2011.

Lendvai L. Ferenc–Sohár Anikó–Horváth Pál (szerk.): *Hét évtized a hazai zsidóság életében.* 1–2. kötet. Bp., 1991.

Prepuk Anikó: *A zsidóság Közép- és Kelet-Európában a 19–20. században.* Debrecen, 1997.

Silber, Michael K. (szerk.): *Magyar zsidó történelem – másképp. Jeruzsálemi antológia.* Második, átdolgozott kiadás. Bp.–Jeruzsálem, 2008.

Szabolcsi Lajos: *Két emberöltő. Az Egyenlőség évtizedei (1881–1931).* Bp., 1993.

Dr. Prepuk Anikó